

MEDEDELING¹ 2017/05 VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN

De Voorzitter

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referte
SQ

Uw referte

Datum
20.03.2017

Geachte Confrater,

Betreft: Impact van de wet van 7 december 2016 en van de audithervorming op de organisatie van het bedrijfsrevisorenkantoor

Wij wensen uw aandacht te vestigen op het feit dat de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (van toepassing sinds 1 januari 2017 – hierna “de wet”) verschillende bepalingen inzake de kantoororganisatie bevat.

Naar aanleiding van de goedkeuring in juni 2014 van de norm van het IBR inzake de toepassing van ISQC 1 in België waren de meeste van deze bepalingen voor de bedrijfsrevisoren reeds van toepassing. Deze omzendbrief wil derhalve de aandacht vestigen op de nieuwe bepalingen alsook op andere bepalingen die niet uitdrukkelijk in ISQC 1 zijn opgenomen en dus op alle bepalingen die zullen leiden tot aanpassing van de interne procedures van het kantoor.

Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling voor de controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang

Artikel 8 van de Europese auditverordening² heeft de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling voor de controles van financiële overzichten van alle organisaties van openbaar belang verplicht gesteld.

¹ Het Instituut ontwikkelt door middel van mededelingen de rechtsleer inzake de audittechnieken en de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt (art. 31, § 7 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren); enkel de normen en aanbevelingen zijn bindend.

² Verordening (EU) 537/2014 van 16 april betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Deze opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling is een procedure die identiek is aan deze vereist door paragraaf 35 van ISQC 1 en door paragraaf 19 van ISA 220, *Kwaliteitsbeheersing voor een controle van financiële overzichten*, die beide verplicht van toepassing zijn op de controles van financiële overzichten van beursgenoteerde vennootschappen³.

De Europese verordening breidt het toepassingsgebied van de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling derhalve uit tot de controles van organisaties van openbaar belang die geen beursgenoteerde vennootschappen zijn.

Om met de Europese auditverordening in overeenstemming te zijn, zal het IBR een aanpassing van de norm inzake de toepassing van ISQC 1 op dit vlak overwegen.

In ieder geval is deze bepaling van de Europese verordening zonder vereiste omzetting in België rechtstreeks van toepassing op de boekjaren die aanvangen vanaf 17 juni 2016.

Invoering van interne procedures voor de melding van inbreuken

Een andere belangrijke vernieuwing ingevoerd door de wet is de verplichting om nu reeds passende procedures in te voeren die het voor de werknemers van de bedrijfsrevisorenkantoren mogelijk maken om potentiële of reële inbreuken op het toepasselijk wetgevend en reglementair kader via een specifiek intern kanaal te melden (art. 84, § 1 van de wet).

Deze procedures moeten ingevoerd worden ongeacht het ontbreken van toepassingsmodaliteiten die de Koning overeenkomstig artikel 84, §2 van de wet kan vastleggen.

Bepalingen uit ISQC1 die door de wet werden overgenomen

Hierna halen wij op niet-exhaustieve wijze de bepalingen van de wet aan, die de volgende organisatorische vereisten voor de bedrijfsrevisoren aanscherpen; deze bepalingen voorzien dat:

- het bedrijfsrevisorenkantoor gedragslijnen en procedures vaststelt zodat (art. 14 van de wet, gelezen in samenhang met art. 19, § 1, 1° van de wet);

³ Deze bepalingen maken de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling ook van toepassing op de controle van financiële overzichten van entiteiten die voldoen aan de criteria die door het bedrijfsrevisorenkantoor werden vastgesteld.

- de bedrijfsrevisor beschikt over doeltreffende administratieve en boekhoudprocedures, interne kwaliteitscontrolemechanismen, effectieve procedures voor risicobeoordeling en effectieve beheersings- en veiligheidsmaatregelen voor informatieverwerkingssystemen; die interne kwaliteitscontrole-mechanismen zijn zodanig opgezet dat zij de naleving van beslissingen en procedures op alle niveaus van het bedrijfsrevisorenkantoor of van de werkstructuur van de bedrijfsrevisor verzekeren (art. 19, § 1, 2° van de wet);
- de bedrijfsrevisor passende gedragslijnen en procedures vaststelt om te waarborgen dat belangrijke controletaken niet op zodanige wijze worden uitbesteed dat dit afbreuk doet aan de kwaliteit van de interne kwaliteitscontrole van de bedrijfsrevisor of aan het vermogen van het College om toe te zien op de naleving door de bedrijfsrevisor van zijn verplichtingen (art. 19, § 1, 4° van de wet);
- de bedrijfsrevisor passende gedragslijnen en procedures vaststelt voor (...) de begeleiding van, het houden van toezicht op en de beoordeling van de werkzaamheden van werknemers en medewerkers (art. 19, § 1, 6° van de wet); deze bepaling is reeds opgenomen in de “toepassingsgerichte teksten” van ISQC 1 maar niet in de “vereisten” (verplichte paragrafen);
- de bedrijfsrevisor een passend beloningsbeleid toepast ook ten aanzien van winstdeling, dat voldoende prestatieprikkels verschaft om de kwaliteit van de revisorale opdrachten te verzekeren; met name de hoogte van de inkomsten die de bedrijfsrevisor ontleent aan het verstrekken van andere diensten dan revisorale opdrachten aan de gecontroleerde entiteit, vormt geen onderdeel van de prestatiebeoordeling en de beloning van personen die betrokken zijn bij of invloed kunnen uitoefenen op het verloop van de wettelijke controle van de jaarrekening (art. 19, § 1, 10 van de wet); deze bepaling is reeds opgenomen in de “toepassingsgerichte teksten” van ISQC 1 maar niet in de “vereisten” (verplichte paragrafen);
- de bedrijfsrevisor bij de naleving van de eisen van paragraaf 1, rekening houdt met de omvang en de complexiteit van zijn activiteiten [namelijk de minimale vereisten inzake kantoororganisatie]; hij kan tegenover het College aantonen dat de gedragslijnen en procedures met het oog op dergelijke naleving in overeenstemming zijn met de omvang en de complexiteit van zijn activiteiten (art. 19, § 2 inzake de proportionele toepassing of “scalability”).

Wij vestigen de aandacht op het feit dat deze bepalingen van toepassing zijn op de uitvoering van elke revisorale opdracht.

Intern kwaliteitsbeheersingssysteem van de kantoren

Artikel 19, § 1, 7° van de wet bevestigt dat de verantwoordelijkheid voor het interne kwaliteitsbeheersingssysteem van het kantoor dient te liggen bij een persoon die de hoedanigheid van bedrijfsrevisor heeft. ISQC 1 bepaalt dat een derde niet-bedrijfsrevisor kan worden ingeschakeld en deze wet bevestigt de keuze die België in 2014 heeft gemaakt via de norm inzake de toepassing van ISQC 1, die reeds vereiste dat deze persoon de hoedanigheid van bedrijfsrevisor heeft.

Verder moet worden opgemerkt dat de Commissie normen en de werkgroep ISA en ISQC 1 momenteel alle door de wet aangebrachte wijzigingen aan de kantoororganisatie – meer bepaald inzake deontologie – grondig onderzoeken teneinde de norm inzake de toepassing van ISQC 1 in België en het handboek intern kwaliteitsbeheersingssysteem (ISQC 1), dat ter beschikking werd gesteld op de website van het ICCI, te updaten.

Uitbreiding van de verplichtingen bij revisorale opdrachten

Wij wensen ook uw aandacht te vestigen op het feit dat de wet vanaf nu voor alle revisorale opdrachten het volgende oplegt:

- het controledossier moet uiterlijk 60 dagen na de datum van ondertekening van het controleverslag worden gesloten (art. 17, § 3 van de wet); dit betekent dat het dossier onveranderbaar moet worden gemaakt van deze datum⁴;
- voor elke revisorale opdracht moet een “cliëntdossier” bijgehouden worden, los van het controledossier (art. 18 van de wet); dat dossier omvat, onverminderd de in België toepasselijke (internationale) controlestandaarden, de volgende gegevens:
 - 1° de naam, het adres en de hoofdvestiging;
 - 2° in het geval van een bedrijfsrevisorenkantoor, de naam van de vaste vertegenwoordiger;
 - 3° de in rekening gebrachte honoraria voor de revisorale opdracht en, in het geval van een wettelijke controle van de jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening, de in rekening gebrachte honoraria voor andere diensten in een boekjaar, zowel van de commissaris als van de leden van het netwerk waartoe de commissaris behoort.

⁴ Zie par. 14 en A22, ISA 230.

Instituut van de Bedrijfsrevisoren
Institut des Réviseurs d'Entreprises

Koninklijk Instituut - Institut royal
Bld E. Jacqmainlaan 135/1, B-1000 Bruxelles/Brussel

Tot slot dient een opdrachtbrief opgesteld te worden voor elke opdracht, of deze nu revisoraal is of niet, en dit voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht (art. 21 van de wet).

Met confraternele groeten,

Thierry DUPONT
Voorzitter